INDRUKWEKKEND JUBILEUMCONCERT HARMONIEORKEST PRINSES IRENE:

Minutenlang ovationeel applaus The Armed Man, een Mis voor de Vrede

INGEZONDEN

Harmonieokest Prinses Irene tijdens het jubileumconcert.

Het jubileumconcert van Harmonieorkest Prinses Irene in het MCO in Hilversum afgelopen zaterdag, is buitengewoon goed ontvangen door het publiek. The Armed man, een Mis voor de Vrede, imponeerde en ontroerde. De uitgelaten reactie van de toeschouwers, die aan het einde van het concert minutenlang aanhield, liet zien hoe onder de indruk ze waren van het met verve gebrachte muziekstuk. Het concert was strak getimed en de getoonde beelden liepen naadloos synchroon met de muziek. Alhoewel het concert om 21.30 uur afgelopen was, bleef de na-zit enorm druk en verlieten velen het MCO-gebouw pas om 23.30 uur. Op verzoek van de Stichting Kunst en Cultuur Huizen schreef Hans Roelofsen een recensie, die hieronder integraal is weergegeven. De foto's zijn van de hand van Menno Kuiper.

Een groots jubileumconcert op zaterdag 30 mei in het tot de laatste stoel gevulde Studio 1 van het MCO in Hilversum. Te beluisteren waren Harmonieorkest Prinses Irene uit Huizen samen met het Haarlems Gemengd Koor, aangevuld met koorleden uit de Vocalvielharmonie Osnabrück en projectleden van het HGK uit Huizen en omstreken. Solisten waren mezzosopraan Hebe de Champeau, tevens koorleider van het HKG en Cevdet Akyol, de muezzin en imam van de Turkse moskee Selimiye Camii in Huizen. Het indrukwekkend uitgevoerde 'The Armed Man' stond onder leiding van dirigent Joop Boerstoel, die in 2010 in de Eusebiuskerk in Arnhem de première gaf met Philharmonie Gelre van de bewerking van Martin Ellerby voor harmonieorkest, van dit oorspronkelijk voor symfonieorkest geschreven werk. Twee leden van het orkest, Theo van Putten en Peter de Groot, hadden beeldmateriaal verzameld, dat een extra dimensie toevoegde aan de toch al grote emotionele impact van de muziek en teksten die Guy Wilson, de man die de opdrachtgever was van het werk, destijds in 1999 koos.

De componist

De keuze voor Jenkins' Mis voor de Vrede voor de viering van het 70-jarig bestaan van Harmonieorkest Prinses Irene was zeer toepasselijk, al was het alleen al vanwege de naam 'Irene' die vrede betekent. De inmiddels 71-jarige componist Jenkins, zoon van een schoolleraar en kerkorganist, werd in Cardiff als hoboïst in de klassieke muziek opgeleid, maar voelde zich minder aangesproken door modernistische atonale muziek. Hij werd een multi-instrumentalist die behalve de hobo ook piano en saxofoon speelde en leerde improviseren. Hij werd uitgenodigd als lid van de zeer succesvolle jazz-rock-fusionband Soft Machine, maar voelde na een aantal jaren toen hij zijn vrouw leerde kennen minder voor het reizend bestaan van een succesvolle band. Omdat muziek toch wel helemaal zijn ding was, begon hij cross-overs van klassieke, folk-, pop-, jazz- en wereldmuziek te componeren en uit te geven. Zijn compositie Adiemus, songs of sanctuary, voor vrouwenstemmen koor en orkest (1994) werd opgenomen en in een miljoenenoplage verkocht.

Duizenden slachtoffers Kosovo crisis

The Armed Man was eveneens vanaf de eerste uitvoering op 25 oktober 2000 in de Royal Albert Hall in London een groot succes. In 2008 werden al 537 uitvoeringen wereldwijd geteld, waarvan 348 in het Verenigd Koninkrijk, voor het overgrote deel uitgevoerd door niet professionele musici. Opdrachtgevers waren de Royal Armories, het Arsenaalmuseum in Leeds, ter gelegenheid van de millenniumvieringen. Een extra actuele betekenis kreeg het werk door het ingrijpen van de NAVO in de Kosovo-crisis, waarbij door een veto van de Russen geen mandaat van de Verenigde Naties werd verkregen en Milosevic -president van het voormalige Yugoslavië, rekenend op steun van de Russen na maandenlange bombardementen- gedwongen werd de vredesakkoorden te ondertekenen. Het monumentale werk werd opgedragen aan de duizenden slachtoffers van de Kosovo-crisis.

Mezzosopraan Hebe de Champeaux, met dirigent Joop Boerstoel op de achtergrond.

Hevig emotioneel protest tegen oorlog

Dat het werk het grote publiek aanspreekt, heeft alles te maken met de zeer aansprekende beeldende muzikale stijl van Jenkins. De keuze voor een directe relatie tussen tekst en muziek is bij Jenkins ook de voornaamste drijfveer en in dit werk gaat het om existentiële levensvragen. Zoals Benjamin Britten's War Requiem uit 1962 is The Armed Man een hevig emotioneel protest tegen oorlog als middel om politieke conflicten op te lossen. Britten gebruikte de vorm van een requiem mis om zijn seculiere werk een diepzinnig karakter te geven en Jenkins gebruikte behalve delen uit de reguliere katholieke mis en een aantal Bijbelteksten ook de islamitische oproep tot gebed, teksten uit de Mahabharata en gedichten van Rudyard Kipling, Alfred Tennyson en Sankichi Toge, een overlevende van het bombardement van Hiroshima.

Dreigend tromgeroffel

l'Homme Armé, een in de Middeleeuwen door veel Franse componisten gebruikt lied, vormt het begin en einde van Jenkins' werk. De tekst is voor meerdere uitleg vatbaar: "De gewapende mens moet men vrezen, overal wordt geroepen dat ieder zich moet bewapenen met een maliënkolder". Terwijl militaire marsmuziek met dreigend tromgeroffel begon, waren op het scherm beelden te zien van massa's in fraaie rood-witte uniformen geklede mannen en vrouwen, glimmend van trots met de discipline van robots paraderend op de pleinen in Pyongyang en Moskou. Je vraagt je af als iedereen zich wapent om het Vaderland te verdedigen, wie is dan wel de agressor is? Na een onheilspellend massale muzikale introductie, volgden verstilde momenten van reflectie. De door imam Cevdet Akyol gezongen oproep tot gebed werd begeleid met beelden van een grote moskee gevolgd door Jenkins' toonzetting van het misdeel Kyrie, "Heer ontferm U over ons".

Het koor klonk bijzonder fraai terwijl beelden van vrouwen in traditionele zondagse Huizer klederdracht te zien waren.

Sobere Huizer kerken

Het volgende deel 'Red mij van bloeddorstige mensen' op teksten uit Psalm 56 en 59, werd gekoppeld aan historische beelden van redevoeringen van Mussolini, Hitler, Stalin, Kim Young Il, Mao, Saddam Hussein, Moammar Kadhafi en Idi Amin. Bij het volgende Sanctus, heilig de Heer der hemelse machten, werden sterk contrasterende beelden getoond van een aanhankelijke Hitlerjugend en een rede van Hitler die grote triomfen voorspelt en het komende heil van het Derde Rijk en ook beelden van een aantal opvallende sobere Huizer kerken, die op zich ook weer contrasteerden met de volgende beelden van de rijke gotiek van de Utrechtse Domtoren en een kleurig Indiaas reinigingsritueel van een grote massa in de Ganges bij toortslicht. De spanning bouwde zich verder op bij de uitvoering van de 'Hymn before action' op de eerste strofen van het apocalyptische gedicht van Kipling uit 1896: "De aarde is vervuld van toorn, de volkeren in hun harnas trekken tegen ons op. Voordat wij het zwaard trekken zoeken wij nu Uw genade; de zondaar die U afzwoer, de dwaas die aan U voorbij ging. Onze tijden zijn bij U bekend Heer, geef ons de kracht te sterven".

Klaagzang

Het volgende deel was 'Charge' Aanvallen! John Dryden en Jonathan Swift waren schrijvers in de 17e eeuw van Charles II en James II van Engeland: "Het luide trompetgeschal, doet ons naar de wapens grijpen, 't is te laat om terug te trekken. Hoe gezegend is hij, die voor zijn Vaderland sterft." De beelden van stoere Kozakken te paard werden gecontrasteerd met de onverschrokken eenling die de tanks tegenhield op het Plein van de Hemelse Vrede in Beijing. Grote militaire pauken knalden terwijl beelden werden vertoond van batterijen reusachtige kanonnen.

De componist heeft de sopranen in het koor niet willen ontzien in dit deel; minutenlang moesten zij op volle kracht hoge noten 'G' en 'A' volhouden. De angst in klank werd uitgedrukt terwijl de bekende beelden van de aanval op de Twin Towers 11 september 2001 laten zien dat onschuldige burgers de grootste verschrikkingen kunnen overkomen. De Last Post, gespeeld door trompettist Ron Mostaard op het balkon, werd gekoppeld aan beelden van dit ritueel bij de enorme rijen witte kruisen op de militaire begraafplaatsen. 'Angry Flames' is het volgende dramatische deel, dat gebaseerd is op een gedicht van Sankichi Toge, die de atoombom op Hiroshima overleefde, maar ten gevolge daarvan in 1953 aan leukemie overleed. Beelden van vliegtuigen die bommen afwerpen en de 'paddenstoel' die Hiroshima in de as legde waren te zien, terwijl koor en orkest op een minutenlange grondtoon de aangrijpende klaagzang begeleidden van soliste Hebe de Champeaux. De eenvoud maakte het tot een van de meest ontroerende momenten uit dit dramatische werk, maar ook daarin toont Jenkins zich net als Monteverdi de meester van het effect.

Onschuld en rouw

'Torches' gebaseerd op een tekst uit de Mahabharata, opgetekend in de 4e eeuw voor Christus, was een deel met grote heftigheid: "Overal kronkelende lichamen op de grond.

Zij bliezen hun laatste adem uit als brandende toortsen". De muziek en beelden waren van het bombardement op Rotterdam en de oorlog in Vietnam deden de emoties cumuleren.

Het misdeel Agnus Dei, het Lam Gods dat met Zijn Zoenoffer de zonden van de wereld wegneemt, werd gekoppeld aan beelden van onze aarde gezien vanuit de ruimte, een vondst om de ogenschijnlijke onschuld van onze wonderschone planeet zo te tonen. Het werd gevolgd door herdenkingsbeelden in Huizen en op de Dam voor de gevallenen in WO II.

'Now the guns have stopped' is een gedicht van Guy Wilson, de man die alle teksten koos en de opdrachtgever was van het werk. Het is een emotioneel lied van rouw van een overlevende die verwacht had zelf in plaats van zijn dierbare vriend te sneuvelen. Als hoopgevende alternatieve route naar de vrede worden beelden getoond van Ghandi, president Carter samen met Anwar Sadat en Menahem Begin, Michael Gorbatsjov, het vallen van de Berlijnse Muur en Nelson Mandela.

Nieuw tijdperk

Het Benedictus, gezegend is Hij die komt in de naam des Heren, gaat over Jezus als Vredestichter. Jesaja profeteert de komst van een Vredesvorst Die de wereld van onrecht zou bevrijden. Zij zullen hun zwaarden tot ploegscharen omsmeden. Geen volk zal tegen een ander volk zijn zwaard opheffen, en zij zullen de oorlog niet meer leren. Het slotdeel 'Better is Peace' met een tekst uit de King Arthur legendes van Thomas Malory sluit daar perfect op aan. Lancelot: Vrede is beter dan altijd maar oorlog. Guinevere: En beter is vrede dan ooit nog oorlog Dona nobis pacem. De terugkeer van het lied L'homme armé nu in een vrolijk majeur en de tekst 'Ring out wild bells' van de 19e eeuwse dichter Alfred Tennyson: "Luid de oude tijden van oorlog uit, luid een nieuw tijdperk van vrede in", gaat vergezeld van beelden van uitbundig dansende mensen in alle werelddelen, een prachtige vondst bij de bruisende muziek. De historische beelden uit de laat 40er jaren van het Oranjefeest van de Huizer gymnastiekverenigingen, komen daarna wat stijfjes over. De tekst: "God zal alle tranen van hun ogen afwissen, En de dood zal niet meer zijn, Noch rouw, noch geklaag, noch moeite zal er meer zijn. Prijs de Heer!", is wat al te utopistisch. De voorafgaande strofen bevatten haalbaarder doelen: "Luid uit de goudkoorts die bekrompen maakt. Luid in de dappere en vrije mens, het edelmoedig hart en de vriendelijke hand."

Algemeen nut amateurorkesten

Studio 1 van het MCO was nagenoeg geheel gevuld, de uitvoering was overtuigend in vele opzichten. Het is nauwelijks voorstelbaar dat destijds Halbe Zijlstra, staatssecretaris van Cultuur en Frans Weekers, staatssecretaris Financiën, de Tweede Kamer en de kiezers grotelijks konden bedotten, met de door hen aangekondigde stimulering van de geefcultuur, naar Amerikaans voorbeeld. De giften van particulieren en bedrijven zouden voortaan aftrekbaar zijn met een multiplier van 150%. Het werd 125% en dat is mooi, maar wat de listelingen er niet bij vertelden is, dat de belastingdienst de opdracht kreeg het aantal ANBI's (algemeen nut beogende instellingen) te decimeren. Met de redenatie dat amateurorkesten geen algemeen nut hebben en slechts het belang van de eigen groep en vrienden dienen, werd fors bezuinigd op cultuur. Hoe het in Huizen zit weet ik niet, maar in Bussum geneerden ze zich zelfs niet om rijksgelden bedoeld voor cultuurparticipatie van kinderen uit minimagezinnen, door te schuiven naar de algemene middelen.

Belang cultuurspreiding en educatie

Het Prinses Irene orkest laat zien wat het belang is van cultuurspreiding en educatie. In het orkest vind je amateurs uit alle lagen van de samenleving die met hun gedeelde liefde voor de muziek harmonieus samenwerken. De inzet en het enthousiasme valt hogelijk te prijzen; zonder een brede basis is geen hoge top mogelijk. Onder de aanwezigen bevond zich in ieder geval wethouder G. Pas, portefeuillehouder Kunst & Cultuur Huizen. Nu maar hopen dat zij de welverdiende steun van hun gemeente zullen krijgen en dat de Huizer politici genereuzer zijn voor de cultuur dan de vrekkige cultuurbarbaren in Bussum die zich er niet voor geneerden hun muziekschool te dumpen en het geld van het rijk bestemd voor arme kinderen in de eigen pot te gooien. De stichting Kunst en Cultuur in Huizen en het Prinses Irene Orkest verkeren vooralsnog in betere omstandigheden dan soortgelijke organisaties in Bussum. De steun is welverdiend, want ze maken het helemaal waar.

Slagwerkgroep Harmonieorkest. (Foto's: Menno Kuiper)

Scheidings-stations dicht

Vanwege een 25-jarig jubileumfeest van de GAD zijn de vier scheidingsstations van de GAD in Hilversum, Huizen, Weesp en Bussum op zaterdag 6 juni een uur eerder dicht. De scheidingsstations zijn dan van 9.00 tot 15.00 uur geopend.

Weginspectie

De komende weken inspecteert de gemeente de gemeentelijke verhardingen. Dit is nodig om de onderhoudstoestand van het wegennet te bepalen. Tot medio juli kan de weginspectie enig ongemak opleveren op wegen en fietspaden. De gemeente vraagt hiervoor begrip.

Vragen of opmerkingen over de inspectie? Dan kan per e-mail contact worden opgenomen worden met de gemeente Huizen via gemeente@huizen.nl. Telefonisch kan dit via (035) 5281911 of 14035. Een melding over het onderhoud van de openbare ruimte kan doorgegeven worden via www.huizen.nl > melding doorgeven. Een actueel overzicht van wegafsluitingen in Huizen is te vinden op bovenstaande website via > huizen bereikbaar.

Commissie-vergaderingen

Op dinsdag 9 juni is er een vergadering van de Commissie Sociaal Domein, op woensdag 10 juni van de Commissie Fysiek Domein en op donderdag 11 juni van de Commissie Algemeen Bestuur en Middelen. Commissievergaderingen beginnen om 20.00 uur in het gemeentehuis. De vergadering is live te volgen via een livestream. Zie gemeenteraadhuizen.nl.

Zwem-vierdaagse

Dit jaar organiseert zwembad Sijsjesberg voor de 42e keer de Zwemvierdaagse.

Van dinsdag 16 t/m vrijdag 19 juni kan er tussen 18.00 en 19.30 uur gestart worden voor de tien banen (= 500 meter) schoolslag. Voor de jongste deelnemers is vijf banen voldoende. Mocht één van de reguliere avonden niet schikken, dan kan er op maandag 15 juni en zaterdag 20 juni gedurende de hele dag ingehaald worden. Inschrijven kan vanaf heden aan de kassa van het zwembad. De kosten: voor abonnementhouders € 4,90, voor niet-abonnementhouders € 8,50. De medailles worden vrijdag 19 juni vanaf 18.15 uur uitgereikt.

Zomerinloop in wijkcentrum 't Vuronger

Vanaf 10 juni bent u elke woensdagmiddag tussen 14.00 en 15.30 uur welkom bij de Zomerinloop. Een paar enthousiaste burgers uit Huizen bieden u een gezellige middag aan waarop niets hoeft en veel mogelijk is. Er zijn geen kosten aan deze middag verbonden. Voor koffie en thee betaalt u een kleine bijdrage.

Sommige senioren geven aan dat de zomerperiode een wat stille tijd kan zijn. De vaste activiteiten stoppen en familie en bekenden gaan op vakantie. Daarom deze inloop waar u gewoon langs kunt komen, zonder aanmelding vooraf. Mocht het vervoer een probleem zijn, laat het weten, dan zoekt Versa Welzijn samen met u naar een oplossing.

Plaats: Wijkcentrum 't Vuronger,
Schoolstraat 6, 1271 SC
Voor meer informatie:
Anneke van der Veer, sociaal werker
www.versawelzijn.nl,
tel. 035-3034 688.